

Дар се моҳ як маротиба нашр мешавад
Издается один раз в квартал

ДАР ШУМОРА:
В НОМЕРЕ:

Баргузори мизи мудаввар бахшида ба
рӯзи ҳуқуқи инсон

Иштирок ва баромади Ваколатдор оид ба
ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон Умед Бобозода дар онлайн
- конференсия бахшида ба 25 – солагии
таъсиси мақомоти Ваколатдор оид ба
ҳуқуқи инсонии Ҷумҳурии Узбекистон
(омбудсмен) ва рӯзи байналмилалии
ҳуқуқи инсон

Эълонияи умумии ҳуқуқи башар –
санади тақдирсоз

День Конституции Республики
Таджикистан

Конститутсия – қутбнамои фардои
дурахшон

Мизи мудаввари мақомоти Ваколатдор
оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон дар доираи таҷлили ҳафтаи
ҳуқуқи инсон

Парчам – Рамзи истиклолияти давлатӣ
ва ифтихори миллӣ

Воҳӯрии Ваколатдор оид ба ҳуқуқи
инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон –
Бобозода Умед бо Роҳбари намоёндагии
Комиссари Олии СММ оид ба кор бо
гурезаҳо (UNHCR), чаноби Мулугета
Зевди

Танзими муносибатҳои меҳнатӣ дар
қонунгузори муҳоҷирати Федератсияи
Россия

АХБОРИ ВАКОЛАТДОР ОИД БА ҲУҚУҚИ ИНСОН ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ВЕСТНИК УПОЛНОМОЧЕННОГО ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА В РЕСПУБЛИКЕ ТАДЖИКИСТАН

№ 4(36) 2020

10-УМИ ДЕКАБР – РӮЗИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ
ҲУҚУҚИ ИНСОН

«... ҳамаи сохтору мақомоти давлатӣ ва шахсони
мансабдори онҳо вазифадоранд, ки риоя ва ҳифзи ҳуқуқу
озодиҳои инсонро, ки арзиши олии ҷомеаи мо эътироф
шудаанд, самти афзалиятноки фаъолияти худ ҳисобида,
қабули шаҳрвандон ва баррасии ҳолисонаву ҳамаатарафӣ
муроҷиатҳои онҳоро боз ҳам тақвият бахшанд».

Эмомалӣ Раҳмон

Маҷалла
дар Вазорати фарҳанги
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 7 майи соли 2012 таҳти № 0165/мҷ
ба қайд гирифта шудааст.

Бобозода Умед (Сармуҳаррир).

Ҳайати таҳририя:

Ализода З., Ашуриён М.Қ.,
Ҳабибуллозода Р., Ҳакимиён С.,
Ашуров М.У., Содиков А.,
Раҷабов Ш., Қодирӣ С.А.,
Сангов Т. (Котиби масъул)

Суроға: 734025, ш. Душанбе,
ҳиёб. Бохтар 10,
Тел: 221-79-89, 221-79-69
info@ombudsman.tj
www.ombudsman.tj

Ба чопаш 25.01.2021 имзо шуд.
Адади нашр 200

Ахбори мазкур
дар ҶДММ
«Абдулло ва Искандар К»
нашр шудааст

Суроғаи Намояндагиҳо ва
Қабулгоҳҳои ҷамъиятии
Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон
дар минтақаҳо:

ш. Бохтар: к. Б. Ғафуров, 11,
тел.: (+8)3222-2-79-32;

ш. Хоруғ: к. Ленин, 25,
тел.: (+8)3522-2-32-84;

ш. Хучанд: к. Фирдавсӣ, 120,
тел.: (+8)3422-6-28-68;

ш. Турсунзода: к. И. Сомонӣ, 37,
тел.: (+8)3130-2-85-10;

ш. Кӯлоб: к. И. Сомонӣ, 36,
тел.: (+8)3322-2-22-93;

ш. Исфара: к. Марказӣ, 10,
тел.: (+8)3462-2-78-82;

н. Айнӣ: к. Рӯдакӣ, 27,
тел.: (+8)3479-2-28-24;

н. Рашт: ш. Ғарм, к. И. Сомонӣ, 42,
тел.: (+8)3131-2-14-13;

н. Қубодиён: к. И. Сомонӣ, 36,
тел.: (+8)3251-2-26-35.

Ҳамаи хизматрасониҳои
Намояндагиҳо ва Қабулгоҳҳои
ҷамъиятӣ ройгон мебошанд.

БАРГУЗОРИИ МИЗИ МУДАВВАР
БАХШИДА БА РЁЗИ ҲУҚУҚИ ИНСОН

Санаи 10 декабри соли 2020 дар асоси дастури Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18.11.2020 №32/10-2175, бо ташаббуси Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон бо иштироки намояндагони мақомоту идораҳои давлатӣ, муассисаҳои илмӣ, сохторҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва шарикони рушд дар доираи таҷлили Рӯзи ҳуқуқи инсон, чиҳати ташвиқу тарғиби дастовардҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи ҳуқуқи инсон чорабинии ҷашнӣ баргузор гардид.

Дар чорабинӣ роҳбарият ва кормандони мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, намояндагони Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти давлатӣ, корпусҳои дипломатии муқими Душанбе, муассисаҳои илмӣ, сохторҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва намояндагони ВАО ширкат намуданд.

Чорабиниро Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон - У. Бобозода оғоз намуда, ҳозиринро ба муносибати Рӯзи ҳуқуқи инсон табрику таҳният намуд. У. Бобозода зимни суханронӣ қайд намуд, ки ҳамасола 10 декабр дар тамоми ҷаҳон Рӯзи ҳуқуқи инсон ҷашн гирифта мешавад. Дар Тоҷикистон низ тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи рӯзҳои ид» имрӯз ҳамчун Рӯзи ҳуқуқи инсон таҷлил мешавад.

Ин ҷашн ба рӯзи қабули Эълومияи умумии ҳуқуқи инсон, ки 10 декабри соли 1948 дар шаҳри Парижи Фаронса қабул гардида буд, вобастагӣ дорад. Санади мазкур дар таърихи инсоният нақши муҳим ва назаррас дошта, дар тамоми ҷаҳон ва аз ҷониби кулли одамон ҳамчун санади муътабар қабул шудааст ва зиёда аз 72 сол мешавад, ки ба халқи ҷаҳон хизмат мекунад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун ҷузъи ҷудонапазири ҷомеаи ҷаҳонӣ бо баробари ба Истиқлолияти давлатӣ мушараф гардидан Эълумияи мазкурро эътироф намуда, аксари санадҳои байналмилалӣ марбут ба соҳаи ҳуқуқи инсонро ба тасвиб расонид. Онҳо қисми таркибии низоми ҳуқуқии кишвар эътироф гардида, қонунгузориҳои миллий ба онҳо мутобик гардонидани шуданд.

Дар рафти чорабинӣ аз ҷониби иштирокчиён вобаста ба ин ҷашн суханронӣ ва дар мавзӯҳои «Аҳамияти қабули Эълумияи умумии ҳуқуқи инсон ва нақши он дар боло бурдани мақому манзалати инсон», «Нақши ҷомеаи шаҳрвандӣ дар ҳифзи ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Натиҷаҳои пешакии татбиқи барномаи таълим дар соҳаи ҳуқуқи инсон дар солҳои 2013-2020» ва дигар мавзӯҳо маърузаҳо карда шуд.

Баъдан, иштирокчиёни мизи мудаввар доир ба маърузаҳои ироагардида фикру мулоҳизаҳои худро баён намуданд.

Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон У. Бобозода дар ҷамъбаст иштирокчиёни чорабини мазкурро бо ин санаи муҳим табрик ва таҳният гуфта, барои фаълоне ширкат варзиданашон изҳори миннатдорӣ баён намуд.

Хадамоти матбуоти ВҲИ ҶТ

ИШТИРОК ВА БАРОМАДИ
ВАКОЛАТДОР ОИД БА ҲУҚУҚИ
ИНСОНИ ДАР ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН УМЕД БОБОЗОДА ДАР
ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНСИЯ БАҲШИДА
БА 25-СОЛАГИИ ТАЪСИСИ
МАҚОМОТИ ВАКОЛАТДОР ОИД БА
ҲУҚУҚИ ИНСОНИ ҶУМҲУРИИ
ЎЗБЕКИСТОН (ОМБУДСМЕН) ВА РЁЗИ
БАЙНАЛМИЛАЛИИ ҲУҚУҚИ ИНСОН

Санаи 11 декабри соли 2020 Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон Умед Бобозода дар онлайн-конференсия бахшида ба 25-солагии таъсиси мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Ўзбекистон (Омбудсмен) ва Рӯзи байналмилалии ҳуқуқи инсон дар мавзӯи «Фаъолияти рақамхуруфӣ (сифровизатсия)-и Омбудсман: механизмҳои наwgонии таъмин ва ҳимояи ҳуқуқи озодиҳои инсон» иштирок ва бо маъруза баромад намуданд.

Дар кори конференсия ҳамчунин Ваколатдорони (Омбудсманҳои) кишварҳои Ўзбекистон, Қазоқистон, Қирғизистон, Туркманистон, Федератсияи Россия, шоҳигарии Қатар, шоҳигарии Тайланд, Туркия, Полша, инчунин намояндагони созмонҳои байналмилалии самти ҳуқуқи инсон ширкат намуданд.

Дар онлайн-конференсияи болозикр суҳанони табрикотӣ бахшида ба 25-солагии мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Ўзбекистон, инчунин масоили фаъолияти Ниҳодҳои миллии ҳимояи ҳуқуқи инсон (НМҲҲИ) дар давраи паҳншавии сирояти КОВИД-19, самтҳои фаъолият ва

ҳамкориҳои НМҲҲ дар ҳимояи ҳуқуқи озодиҳои гурӯҳҳои осебпазири аҳоли бо истифода аз усулҳои наwgонии технологӣ ва электронӣ мавриди баррасӣ қарор дода шуданд.

Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон У. Бобозода дар ҷамъбасти кори ҷорабинии мазкур роҳбарият ва кормандони мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Ўзбекистонро бо ин санаи ба онҳо муҳим табрик ва таҳният гуфта, муваффақияту бурдборихоро дар қорҳои минбаъдашон таманно намуданд.

Хадамоти матбуоти ВҲИ ҚТ

ЭЪЛОМИЯИ УМУМИИ ҲУҚУҚИ БАШАР – САНАДИ ТАҚДИРСОЗ

Аз соли 1950 инҷониб, ҳамасола 10 декабр дар тамоми ҷаҳон ҳамчун Рӯзи ҳуқуқи инсон ҷашн гирифта мешавад, ки ба ифтихори рӯзи қабули (10 декабри соли 1948) Эълومияи умумии ҳуқуқи башар бахшида шудааст. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи рӯзҳои ид” ин рӯз аз соли 2011 ҷашн гирифта мешавад.

Эълумияи умумии ҳуқуқи башар ҳуччати тақдирсоз буда, барои тамоми башарият ҷиҳати пешбурд, риоя ва ҳифзи ҳуқуқҳои инсон аҳамияти бузургро соҳиб аст. Дар матни он ҳамаи ҳучҷатҳои дар соҳаи ҳуқуқи инсон то нимаи асри XX қабулшуда, конституцияҳои то он давра амалкунандаи давлатҳои ҷаҳон, китобҳои маъмули динҳои ҷаҳонӣ, аз қабили «Забур», «Таврот», «Инҷил» ва «Қуръон» ба инобат гирифта шуда, дар худ Консепсияи ҳуқуқу озодиҳои инсон, принципҳои асосии ҳуқуқҳои инсонро таҷассум намудааст. Аз Эълумия бармеояд, ки меҳвари асосии ҳуқуқу озодиҳои инсон эътирофи қадру қимати шахсият аст, ки он ба тамоми аҳли башар хос буда, ҳуқуқи баробар ва дахлнопазирии онҳо асоси озоӣ, адолат ва сулҳи умум мебошанд.

Эълумияи умумии ҳуқуқи башар барои қабули санадҳои зиёди байналмилалӣ оид ба ҳуқуқи инсон замина гузоштааст, ки дар байни онҳо шартномаҳои барои иҷро ҳатмӣ - Паймони байналмилалӣ оид ба ҳуқуқҳои шахрвандӣ ва сиёсӣ ва Паймони байнал -

милалӣ оид ба ҳуқуқҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ, ки соли 1966 қабул шудаанд, нақши муҳим мебозанд.

Эълумия ҳанӯз ҳам бо гузашти зиёда 70 соли амали худ ба ҳаёти инсонҳо таъсир расонида, ҳамчун яке аз санади муҳими ҳифзи ҳуқуқи инсон боқӣ мемонад. Принципҳои асосии он ба қонунгузорӣ ва конституцияҳои давлатҳои мустақил, аз ҷумла Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид гардиданд.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи ҳуқуқи инсон дар сатҳи қонунгузорӣ ва амалияи ҳуқуқатбикнамоӣ тадбирҳои андешида мешаванд, ки ба таъмини ҳуқуқу озодиҳои инсон ҳамаҷониба мусодат менамоянд.

Бо қабули Конституцияи соли 1994 инсон ва ҳуқуқу озодиҳои ӯ ба сифати арзиши олии эътироф шуда, ба вазифаи муҳими ҳокимияти қонунгузор, иҷроия ва мақомоти судӣ таъдил ёфтааст.

Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун узви комилҳуқуқи Созмони Милали Муттаҳид (аз 2 март соли 1992) аксари санадҳои асосии байналмилалӣ дар соҳаи ҳуқуқи инсонро ба тасвиб расонидааст. Аз ҷумла, Паймони байналмилалӣ доир ба ҳуқуқҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ соли 1998, Паймони байналмилалӣ доир ба ҳуқуқҳои шахрвандӣ ва сиёсӣ соли 1998, Конвенсияи байналмилалӣ дар бораи барҳам додани тамоми шаклҳои таъбири наҷодӣ соли 1995, Конвенсия дар бораи барҳам додани тамоми шаклҳои таъбир нисбати занон соли 1993, Конвенсияи зидди шиканча ва дигар намудҳои муносибат ва ҷазои бераҳмона, ғайриинсонӣ ё таҳқиркунандаи шаъну шараф соли 1995, Конвенсия оид ба ҳуқуқи кӯдак соли 1993, Конвенсияи байналмилалӣ дар бораи ҳимояи ҳуқуқи ҳамаи коргарони муҳочир ва аъзоёни оилаи онҳо соли 2002 тасдиқ ва Конвенсия дар бораи ҳуқуқи маъёубон соли 2018 ба имзо расонида шуданд. Ҷумҳурии Тоҷикистон аз соли 2000 инҷониб оид ба иҷрои ин санадҳои байнал -

милалӣ маърузаҳои миллии худро ба сохторҳои дахлдори СММ пешниҳод карда, барои рафъи камбудҳои ҷойдошта тавсияҳо мегирад.

Ду маротиба, солҳои 2012 ва 2016 Ҷумҳурии Тоҷикистон аз расмиёти Шарҳи умумии даврӣ, ки онро Шӯрои СММ оид ба ҳуқуки инсон ба уҳда дорад, гузашта тавсияҳои дахлдор гирифтааст. Барои таъмини иҷрои тавсияҳои сохторҳои марбутаи СММ дар ҷумҳурӣ таҳия ва тасдиқи нақшаҳои миллий таҷриба гардидааст, ки дар онҳо вазорату идораҳои дахлдор, масъулину иҷрокунандагон мушаххас шудаанд.

Таъсиси мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуки инсон соли 2009 ва соли 2016 таъсиси вазифаи нав, Муовини Ваколатдор оид ба ҳуқуки инсон - Ваколатдор оид ба ҳуқуки кӯдак яке аз тадбирҳои муассири Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти таҳкими воситаҳои миллии ҳифзи ҳуқуки инсон махсус меёбад.

Мақомоти мазкур бо мақсади иҷрои вазифаҳои асосии худ дар самти қабул ва баррасии муроҷиатҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, тақмили қонунгузорӣ ва амалияи истифодаи он, санчиши риояи ҳуқуки инсон, таҳлил ва омӯзиши ҳолатҳои риоя нашудани ҳуқуқҳо, ҳамкориҳои мақомоти давлатӣ ва ҷомеаи шаҳрвандӣ дар ҳифз ва пешрафти ҳуқуки инсон, рушд ва ҳамоҳангсозии ҳамкориҳои байналмилалӣ дар соҳаи ҳуқуқу озодиҳои инсон, баланд бардоштани маърифатнокии шаҳрвандон оид ба ҳуқуки инсон, ҷамъбаст ва пешниҳоди тавсияҳо фаъолиятро сол аз сол тақвият бахшида истодааст.

Алҳол таҳияи лоиҳаҳои Луғати истилоҳоти соҳаи ҳуқуки инсон, Стратегияи фаъолияти мақомоти ВҲИ барои солҳои 2021-2025 ва Қонуни ҚТ “Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни ҚТ “Дар бораи Ваколатдор оид ба ҳуқуки инсон дар ҚТ” бо назардошти мутобиқ намудани фаъолияти мақомот ба Принципҳои Париж дар арафаи анҷомёбӣ қарор доранд.

Сомонаи Ваколатдор оид ба ҳуқуки инсон аз соли 2011 ва сомонаи Ваколатдор оид ба ҳуқуқҳои кӯдак аз соли 2017 ҳамеша фаъол буда, дорои маводҳои зиёд ва арзишманди соҳаи ҳуқуки инсон мебошанд ва ҳамасола аз онҳо ҳазорҳо муштариён истифода менамоянд.

Дар Дастгоҳи марказии Ваколатдор оид ба ҳуқуки инсон китобхона бо ҳазинаи наздики 3 ҳазор китобу адабиётҳои соҳаи ҳуқуки инсон амал мекунад, ки ҳамасола бо маводҳои нав пурра мегардад ва аз ин ҳазинаи дар ҷумҳурӣ нодир олимону донишҷӯён, кормандони соҳа ба таври васеъ истифода менамоянд.

Бо таъсиси мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуки инсон дар ҷумҳурӣ қорҳо оид ба тарғиби ҳуқуки инсон ва баланд бардоштани маърифати мардум дар ин соҳа хеле фаъолтар гардиданд.

Гузaronидани санчишу мониторингҳо, хусусан дар муассисаҳои пӯшида ва қисман пӯшида, семинару машваратҳо бо кормандони маҳбасҳо, афсарони қисмҳои ҳарбӣ, кормандони беморхонаҳои руҳӣ ва мактабҳои махсус ва дигарон боиси баланд шудани масъулиятнокии онҳо дар масоили марбут ба ҳуқуки инсон гардида истодааст.

Дар ин раванд амалисозии Барномаи таълим дар соҳаи ҳуқуки инсон барои солҳои 2013-2020, ки аз ҷониби мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуки инсон таҳия гардида, бо қарори Ҳукумати ҚТ аз 3 декабри соли 2012 тасдиқ гардидааст, нақши муҳим мебозад.

Дар доираи он аз фанни “Ҳуқуки инсон” 17 барномаҳои мақсаднок таҳия гардида, дар низоми маориф, курсҳои омӯзишӣ ва бозомӯзии муаллимон, судяҳо, хизматчиёни давлатии шаҳрвандӣ, кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва хизматчиёни ҳарбии ҳамаи сатҳҳо амалӣ шуда истодаанд.

Мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуки инсон дар раванди таҳия, муҳокимаҳои пешакии маърузаҳо ба сохторҳои марбутаи СММ, таҳияи лоиҳаи қонунҳо, барномаҳо ва стратегӣ бо иштироки намоёндагони мақо-

моти давлатӣ ва сохторҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ҳамчун платформаи созанда баромад менамояд. Ҳамаи маърузаҳои миллии Тоҷикистон, ки дар 10 соли охир ба сохторҳои марбут ба Созмони Миллали Муттаҳид пешниҳод шудаанд ва аксари нақшаҳои миллий, ки дар ин самт қабул шудаанд, дар ҳамин шакл бо муҳокимаи васеи тарафҳои алоқаманд таҳия ва баррасӣ гардидаанд.

Ҳоло мақомоти Ваколатдор оид ба ҳукуки инсон, ки аз соли 2012 соҳиби мақоми “В” Кумитаи байналмилалӣ ҳамохангсозии муассисаҳои миллии ҳифзи ҳукуки инсон мебошад, бо мақсади гирифтани мақоми “А” чихати татбиқи тавсияҳои аз ҷониби ин сохтори байналмилалӣ пешниҳодшуда, ки ба мандат, мустақилият ва маблағгузори мақомот вобаста ҳастанд, саъю талош дорад.

Соли 2019 дар мувофиқа бо Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Ваколатдор оид ба ҳукуки инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Аянси Аврусиёи Омбудсменҳо ҳамроҳ гардид.

Имсол дар ҷумҳурӣ бо мақсади сазовор пешвоз гирифтани Рӯзи ҳукуки инсон (10 декабр) дар муассисаҳои давлативу ҷамъиятӣ ва мактабҳои миёнаву олии ҷумҳурӣ вохӯриву мулоқотҳо, семинару конференсияҳо, мизҳои мудаввар ва дигар чорабиниҳои ҷашнӣ ташкил ва гузаронида шуда истодаанд. Чорабиниҳои ҷашнӣ дар шаҳри Душанбе дар меҳмонхонаи “Серена” бо иштироки доираи васеи намоёндагони мақомоти давлатӣ, созмонҳои байналмилалӣ мустақар дар Тоҷикистон ва ташкилотҳои ғайридавлатӣ гузаронида мешавад.

Итминон дорем, ки мақомоти Ваколатдор оид ба ҳукуки инсон дар минбаъда фаъолияти худро боз ҳам беҳтару самарабахш ба роҳ монда, ба риоя ва пешрафти ҳукуку озодиҳои инсон дар ҷумҳурӣ саҳми назаррас мегузорад.

**Ҳакимӣён С.
Роҳбари Дастгоҳи ВҲИ ҶТ**

ДЕНЬ КОНСТИТУЦИИ РЕСПУБЛИКИ ТАДЖИКИСТАН

Как и в любом другом государстве, Конституция в Таджикистане является основополагающим документом, определяющим основы государственного устройства, порядок формирования и функционирования основных государственных органов законодательной, исполнительной и судебной власти, органов местного самоуправления, порядок избрания, а также полномочия главы государства, основные права, свободы и обязанности граждан, порядок внесения поправок в Конституцию и возможность её пересмотра.

Конституция Таджикистана провозглашает страну независимым, социально ориентированным государством, признающим основной ценностью – права и свободы человека, определяющим граждан как основной источник суверенитета. Это подтверждается и последней её статьёй, где утверждается незыблемость и невозможность изменения таких основ государства, как республиканская форма правления, территориальная целостность, правовая, светская и социальная сущность государства.

Конституция Таджикистана является выразителем и отражателем реалий периода независимости и свободы нашей родины, развития государства и продвижения цивилизаторского таджикского народа.

Уместно отметить, что объявление независимости республики пришлось на очень сложный политический период, когда

структура государственного управления Таджикистана была фактически парализована, а в Душанбе и других регионах страны воцарились беззаконие, безвластие, хаос и беспорядки.

С принятием Конституции в развитии государственности Таджикистана начался новый исторический этап. Это документ дал возможность установить мир и стабильность в стране, направить жизнь общества в мирное русло, восстановить и обеспечить верховенство законодательства и порядка.

Как справедливо отмечает Лидер нации, Основатель мира и национального согласия уважаемый Эмомали Рахмон: "С принятием конституции мы благодаря созиданию и благоустройству добились крупных изменений в политической, правовой, социально-экономической и культурной жизни".

Республика Таджикистан с первых дней государственной независимости принимает все меры для соблюдения прав и свобод человека, общепризнанные ценности, международные нормы и принципы, в этой области. Так, в статье 14 записано: «Права и свободы человека и гражданина регулируются и охраняются Конституцией, законами республики, признанными Таджикистаном международно-правовыми актами. Ограничения прав и свобод граждан допускаются только с целью обеспечения прав и свобод других граждан, общественного порядка, защиты конституционного строя и территориальной целостности республики».

С принятием Конституции независимого Таджикистана права и свободы человека признаны в качестве высшей ценности, они стали доминирующими в определении целей, содержания и применения законов, деятельности законодательной и исполнительной властей и обеспечиваются судебной властью. В рамках Конституции все основные права и свободы нашли всестороннее регулирование.

За этот период абсолютное большинство международных актов в области прав человека ратифицированы и приняты соответствующие меры по их реализации.

Для защиты прав и свобод человека и гражданина, гарантированных Конституцией и содействия в их восстановлении в случаях их нарушений вносит заметный вклад Инс-

титут Уполномоченного по правам человека Республики Таджикистан как дополнительный механизм и специальный орган защиты и развития в области прав человека, созданный по инициативе Президента Республики Таджикистан, что свидетельствует о том, как независимый Таджикистан использует все средства и возможности для уважения, соблюдения, обеспечения и защиты прав человека и гражданина.

Деятельность института Уполномоченного по правам человека направлена на то, чтобы она отвечала принципам построения демократического, правового, светского и социального государства, стала эффективным механизмом защиты и развития прав человека. Институт также занимается совершенствованием законодательства и правоприменительной практики, проведения проверок, расследований и мониторинга соблюдения прав и свобод человека.

Институт Уполномоченного по правам человека Республики Таджикистан при решении своих задач тесно взаимодействует и сотрудничает с органами государственной власти, структурами гражданского общества, всей общественностью в деле уважения, соблюдения, обеспечения, защиты и развития прав человека и вносит свой достойный вклад в дальнейшее развитие суверенного Таджикистана.

По Закону Республики Таджикистан «О праздничных днях» (редакция закона № 628 от 22 мая 1998 г.) 6 ноября таджикский народ широко отмечает национальный праздник — День Конституции Республики Таджикистан. В этот день в соответствии с Положением «О государственном флаге Республики Таджикистан» поднимается Государственный флаг Республики Таджикистан. По случаю «Дня Конституции Республики Таджикистан» по инициативе государственных органов, общественных организаций и трудовых коллективов проводятся мероприятия общественно-политического характера, которые могут быть скорректированы в связи с пандемией.

Хамидов Н.А.

**Руководитель Представительства
УПЧ РТ в Согдийской области**

КОНСТИТУТСИЯ - ҚУТБНАМОИ ФАРДОИ ДУРАХШОН

Рӯйдодҳои муҳими даврони соҳибистиклолиамон ба даст овардани истиқлолияти давлатӣ, қабули Конститутсияи Тоҷикистони соҳибистиклол ва Ваҳдати миллӣ мебошад. Ин се арзиши муҳими асосии миллӣ ва сарнавиштсоз имкон доданд, ки дар мамлакат сулҳу субот барқарор шуда, ҳаёти ҷомеа ба маҷрои зарурӣ равона шавад, қонуниятро тартибот ҳукмрон гардад ва дар ин замина соҳаҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангу маънавият рушд ёбад.

Дар шароити имрӯза ҷомеаҳои демократиро бе Конститутсия тасаввур кардан ғайриимкон аст. Дар Конститутсия арзишҳои муҳим ва мақсаду мароми ҷомеа, ташкилу ҷаҳлияти давлат, ҳуқуқу озодиҳои асосии инсон муқаррар карда мешавад, ки инҳо нишондиҳандаи муҳими ҷомеа муносири демократӣ мебошанд.

Албатта, замони таҳия ва қабули Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон як давраи бисёр ҳассос буд, зеро мо нав қадамҳои аввали соҳибистиклолиро гузошта будем.

Баъд аз Иҷлосияи 16 Шӯрои Олӣ ниҳоди президентӣ боз дошта шуда, ваколатҳои Роҳбари давлат ба зиммаи Раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон гузашт. Баъди интиҳоби роҳбарияти нави ҷумҳурӣ сохтори конститутсионӣ барқарор гардида, мақомоти давлатӣ ба кори худ шуруъ карданд.

Омӯзиши масъалаҳои марбут ба таҳияи конститутсия нишон медиҳад, ки дар он давра, албатта, зарур буд, ки конс-

титутсия қабул ва дар он истиқлолияти давлатӣ ба расмӣ дароварда шуда, сохтори давлатдорӣ, мақсаду мароми ҷомеа, рушди минбаъдаи Тоҷикистон муайян карда мешуд. Ҳодисаҳои он давра ба ин масъала ҳам таъсири бевосита расонидаанд.

Умуман дар Конститутсияе, ки соли 1994 таҳия ва қабул шуда буд, таъсири давраи гузариш дида мешуд. Албатта ин як давраи таърихӣ аст, ки дар он бархӯрди замони пештара бо давраи нав ба назар мерасад.

Хушбахтона ин санади сарнавиштсоз, меёру арзишҳои инсонпарварона, муттаҳидкунанда ва сулҳпарваронаи он садди роҳи бетартибӣ бенизомӣ, харҷумарҷ ва бесарусомонӣ гардид. Ҳамагон медонанд, ки муқовимати бемаънии қувваҳои сиёсӣ ва баъдан низои дохилӣ ҷомеаро ба бӯҳрони сиёсӣ ва бунбаст гирифтӣ карданд, ки роҳи ҳалосӣ аз он ноаён буд. Маҳз тавассути Конститутсия ин роҳ муайян ва устувор гардид ва он роҳе мебошад, ки ҳалқи тоҷик, аҷдодону бузургони гузаштаи мо онро орзу ва талкин мекарданд. Ин бешубҳа ҷомеаи озои инсонпарвар, адолатхоҳу бонизом ва рушду такмилёфта мебошад ва он дар замони муосир – эъмори давлати демократию ҳуқуқбунёд ва дунявӣ иҷтимоӣ мебошад.

Нақши Конститутсияи барои рушди минбаъдаи ҷомеа, хусусан ваҳдати миллӣ бузург аст. Пас аз ба даст овардани ваҳдати миллӣ давлатдорӣ боз ҳам мустаҳкам гардид. Аз ҷумла, тибқи Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллӣ ба Конститутсия соли 1999 тағйиротҳои бисёр ҳам муҳим қабул шуданд, ки барои таҳкими ваҳдати миллӣ ва рушди минбаъдаи сиёсӣ иқтисодии кишвар мусоидат карданд.

Ҳамин тариқ, Конститутсияи ҷумҳурии соҳибистиклоли мо ба сифати санади олии ҳуқуқӣ ҷиҳати аз байн бурдани, хатаре, ки ба истиқлолияти давлатӣ, тамомияти арзии кишвар ва ниҳоят ба ягонагии давлат таҳдид мекард, шароити зарурии ҳуқуқӣ муҳайё намуда, роҳро барои сулҳу субот ва Ваҳдати миллӣ боз намуд.

Давлатҳое, ки дар давраи гузариш ва рӯ ба инкишоф қарор доранд, аз ҷумла Тоҷикистон, пайваста санадҳои муҳими давлатдорӣ, аз ҷумла Конститутсия худро мукаммал мегардонанд.

Конститутсия санади олии ҳуқуқие мебошад, ки муносибатҳои муҳимтарини ҳаёти ҷомеаро танзим менамояд. Бо мақсади рушди ҳамаҷонибаи ин муносибатҳо ва инкишофи ҳамаҷонибаи соҳаҳои ҳаёти ҷомеа тақозо менамоянд, ки дар навбати худ меъёрҳои Қонуни асосӣ низ тағйиру тақмил ёбанд ва имкони васеи пешрафти ҷомеаро муҳайё намоянд.

Дар самти конститутсиясозиву мукамалгардонии он мардуми мо таҷрибаи хуб доранд. Шуруъ аз соли 1994, тағйиротҳои солҳои 1999, 2003 ва 2016 барои пешрафти мафкураи ҳуқуқии мардуми мо мусоидат кард ва дар ҳаёти сиёсӣ мардуми мо хеле фаъол шуданд. Мардуми мо дар ҳамаи интиҳоботҳо ва раёйпурсиҳо фаъолона ширкат меварзанд. Иштироки васеи интиҳобкунандагон дар интиҳоботи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки 11 октябри соли ҷорӣ баргузор гардид далели ин гуфтаҳоаст.

Бо ворид гардидани тағйиру иловаҳо ба Конститутсия ислоҳоти сиёсӣ ҳуқуқӣ дар мамлакат идома ёфта, танзими муносибатҳои сифатан навро, ки ба рушди давлатдорӣ миллий алоқамандии бевосита доштанд, заминаи муҳими ҳуқуқӣ гузошта шуд.

Тибқи Конститутсия мо роҳи дурусти рушди ҷомеаро интиҳоб кардем, ки ин барпо кардани як ҷомеаи озоди демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ ва иҷтимоӣ мебошад. Конститутсия таҳкурсии қонунгузории мавҷуда аст. Дар асоси он мо тамоми қонунгузории давлатро омодаву таҳия ва қабул мекунем. Хушбахтона имрӯз ҳам конститутсия ва ҳам қонунгузорие, ки мо дар асоси он қабул кардаем, пеш аз ҳама барои сулҳу субот, тартиботу низоми ҷомеа ва пешрафти он хизмат карда истодааст. Ва бошад, ки ба бахти мардуми шарифи Тоҷикистон Конститутсия ҳамеша роҳнамо бошад.

Кодирӣ С.

сардори Шӯъбаи таъкили, иттилоотӣ ва таҳлили Дастгоҳи ВҲИ ҚТ

МИЗИ МУДАВВАРИ МАҚОМОТИ ВАКОЛАТДОР ОИД БА ҲУҚУҚИ ИНСОН ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ДАР ДОИРАИ ТАҶЛИЛИ ҲАФТАИ ҲУҚУҚИ ИНСОН

Тоҷикистони соҳибистиклол ҳамчун давлати демокративу ҳуқуқбунёд ҳамасола дар баробари дигар давлатҳои аъзои Созмони Милали Муттаҳид Рӯзи ҳуқуқи инсонро таҷлил менамояд. Дар ин раванд аз ҷониби мақомоти ВҲИ ҚТ ҳамасола силсилачорабиниҳое ба нақша гирифта мешаванд, ки муддати як ҳафта идома ёфта, рӯзи 10-декабр ҷамъбаст карда мешаванд.

Ҳамасола 3-декабр Рӯзи байналмилалӣ маъюбон ҷашн гирифта мешавад. Тибқи қарори Ассамблеяи генералии СММ №47/3 аз 14 октябри соли 1992 ҳадаф аз таҷлили Рӯзи байналмилалӣ маъюбон пешбурди ҳуқуқи маъюбон дар ҳамаи соҳаҳои ҳаёти ҷомеа, инчунин ҷалб намудани тавачҷуҳи тамоми кишрҳои ҷомеа ба мушкилоти маъюбон мебошад.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати ҳифз ва пешбурди ҳуқуқу озодиҳои кӯдак, аз ҷумла кӯдакони маъюбиятдошта тадбирҳои дахлдор андешида шуда, амалисозии як қатор концепсияву стратегияҳо ва барномаҳои давлатӣ ба роҳ монда шудааст. Концепсияи миллии таҳсилоти фарогир (инклюзивӣ) барои кӯдакони имконияташон маҳдуд барои солҳои 2011-2015, Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2020, Барномаи таълим дар соҳаи ҳуқуқи инсон барои солҳои 2013-2020, Барномаи давлатии тавонбахшии маъюбон барои солҳои 2017-2020 аз ҷумлаи ҷунин санадҳо мебошанд.

Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 2018 Конвенсияи СММ дар бораи ҳуқуқи маъюбонро ба имзо расонид, ки икдоми мазкур дар раванди бунёди ҷомеаи таҳаммулпазир ва аз монеаҳои иҷтимоӣ озод қадами муҳим мебошад.

Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи Стратегияи фаъолияти худ барои солҳои 2018-2020 мусоидат ба таъмини ҳуқуқи кӯдакони маъюбиятдошта ба таҳсилоти босифат дар муҳити фарогирро самти афзалиятноки фаъолияти худ арзёбӣ намуда, соли ҷорӣ дар ин самт як қатор тадбирҳоро андешид. Аз ҷумла, дар доираи амалисозии Стратегияи зикршуда аз ҷониби ВХК ҚТ ба 5 минтақаи ҷумҳурӣ, аз ҷумла ба ноҳияи Сангвор, шаҳрҳои Бохтар ва Кӯлоби вилояти Хатлон, шаҳрҳои Бӯстон ва Конибодони вилояти Сӯғд сафарҳои корӣ анҷом дода шуданд.

Сафарҳои кории мазкур бо мақсади аз наздик муаррифӣ намудани Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак ба ҷомеаи шаҳрвандӣ, салоҳият ва вазифаҳои ӯ, муайян намудани вазъи риояи ҳуқуқу озодиҳои кӯдак дар маҳалҳо, қабули шаҳрвандон дар маҳалҳо, инчунин таҳким бахшидани ҳамкориҳои мақомоти давлатӣ ва сохторҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ бо мақомоти ВХИ ҚТ анҷом дода шуданд.

Инчунин соли 2020 аз ҷониби гурӯҳҳои кории мақомоти ВХИ ҚТ дар асоси Қонуни ҚТ “Дар бораи Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон” чиҳати муайян намудани вазъи дастрасии кӯдакон ба саломатӣ дар 3 марказҳои саломатӣ, чиҳати муайян намудани вазъи дастрасии кӯдакон ба таҳсил дар 2 муассисаи томактабӣ, 5 муассисаи таҳсилоти ҳамагонӣ ва 3 мактаб-интернатҳои ҷумҳурӣ мониторингҳо гузаронида шуданд.

Ба ҳайати гурӯҳи мониторингӣ намояндагони сохторҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ, аз ҷумла ташкилотҳои ҷамъиятии “Ҳаёт дар оила”, “Рушди инклюзия” ва “Ассотсиатсияи волидони кӯдакони имконияташон маҳдуд” шомил гардида, дар фаъолияти самаранокӣ гурӯҳи корӣ ҳиссагузори намуданд.

Натиҷаҳои ҷамъбастии сафарҳои кории мазкур ва аз ҷумла мониторинги фаъолияти муассисаҳои номбаршуда рӯзи 1 декабри соли 2020 дар доираи таҷлили Ҳафтаи ҳуқуқи инсон дар мизи мудаввари мақомоти ВХИ ҚТ бо иштироки намояндагони Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, вазоратҳои адлия, корҳои дохилӣ, маориф ва илм, тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли, котибони комиссияҳои маҳаллии ҳуқуқи кӯдак, Намояндагии Хазинаи кӯдакони СММ дар Тоҷикистон, сохторҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва рӯзманигориҳои ватанӣ мавриди баррасӣ ва муҳокима қарор дода шуданд.

Аз ҷониби иштирокчиёни мизи мудаввар чиҳати тақвияти ҳамкориҳо дар самти ҳифз ва пешбурди ҳуқуқи кӯдак тавсияҳои мушаххас пешниҳод карда шуданд.

Хадомати матбуоти ВХИ ҚТ

ПАРЧАМ - РАМЗИ ИСТИҚЛОЛИЯТИ ДАВЛАТӢ ВА ИФТИХОРИ МИЛЛӢ АСТ.

Дар асоси муқаррароти моддаи 3 Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон Парчам дар баробари Нишон ва Суруди миллӣ яке рамаҳои давлатӣ ва нишонаи соҳибхитиёрии он башумор меравад.

Аз ҷониби Роҳбари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ворид намудани илова ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дарбораи рӯзҳои ид” пешниҳод карда шуд, ки дар натиҷа дар асоси иловаи зарурии ба қонуни ғавқуззикр дохил кардашуда, 24-уми ноябр Рӯзи Парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар гардид.

Мақсад аз расмӣ намудани таҷлили чунин як ҷашнвораи давлатиро метавон нишонаи эҳтиром гузоштан ба Парчами миллӣ, ҳамчун муқаддасот ва рамаи соҳибистиқлолии кишвар унвон кард.

Бояд тазакур дод, ки парчам ҳамчун рамаи давлатдорӣ ҳанӯз, дар давраҳои бостонии таърихи инсоният роиҷ гардида буд. Парчам бахусус дар ҳаёти мардуми Ориёнтабор ҷойгоҳи хоса дошта, таърихи пайдоиши он ба замонҳои хеле қадим мерасад.

Бостонитарин маводе, ки дар бораи истифодаи дирафш дар ҷомеаи ориёӣҳо маълумот медиҳад, - «Авесто» (фарғарди аввали «Видевдод») мебошад.

Мусаллам аст, ки тоҷикон дар раванди таърихи тулонии инкишофи худ соҳиби парчамҳои гуногун буданд. Бо ташкил ёфтани давлати Иттиҳоди Шуравӣ миллати тоҷик, пас аз ҳозор сол соҳиби давлат – ҷумҳурии мухтори шуравӣ, баъдтар ҷумҳурии мустақили шуравии ҳамноми миллат, дар ҳудудӣ ин иттиҳод гардид. Дар ин давраҳо парчамҳои Тоҷикистон, ки монанд ба парчами ИҶШС эҷод мегашт, бо тақозои талабот ва сиёсати вақт тағйир дода мешуд.

Маврид ба зикр аст, ки ба узвияти СММ пазируфта шудани Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳоле сурат гирифта аст, ки парчами нави Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва тасдиқи ҳудро наёфта буд. Бинобар ин 2-юми март соли 1992 ҳангои маросими ба узвияти СММ шомил гардидан барои Тоҷикистон (инчунин Қазоқистон, Қирғизистон ва Туркменистон низ, дар чунин вазъ қарор доштанд), ки парчами навро напазируфта буд, парчами ҶШС Тоҷикистон бардошта шуд.

Албатта, пазируфтани парчам заминаи ба худ хос дорад. Барои қабули парчами кунунӣ мудати чанд моҳ озмун эълон карда шуд, ки он ба таври пӯшида ҷараён ёфта, дар озмун зиёда аз 200 лоиҳа пешкаш карда шуд. Ҳар як лоиҳаро комиссияи махсус мавриди омӯзиш ва ҳулосабарорӣ қарор дод.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ– Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон рангҳои парчами миллиро «ифодагари роҳи таърихии халқи Тоҷикистон ва баёнгари арзишҳои фарҳанги миллӣ ва сиёсӣ» доништа, гуфтаанд: «Ранги сурх – рамаи муборизаву ҷоннисории халқ барои озодӣ ва истиқлол, ранги сафед – нишони бахту саодат, умеду орзу ва ранги сабз – нишонаи сарсабзиву шукуфӣ, сарбаландиву хуррамӣ ва абадиёт мебошад».

Дар байни парчам тасвири тоҷ ва ҳафт ахтар ҷой гирифтааст, ки он ишора ба решаҳои таърихӣ давлатдорӣ Тоҷикистони соҳибистиклол мебошад”.

Ба ҳамагон маълум аст, ки ҷанги шахрвандӣ таҳмилии дар марҳилаи аввали давлатдорӣ муосир миллии тоҷикон ба вуқӯмода таҳия ва қабули рамзҳои нави давлатиро ба таъхир андохт. Билохира санаи 24-уми ноябри соли 1992 дар Қасри арбоб дар Иҷлосияи XVI таърихию тақдирсозӣ Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Нишон ва Парчами нави давлатӣ пазируфта шуд. Ҳамзамон дар ҳамон Иҷлосия «Қарор оид ба Парчами Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва «Қарор оид ба Нишони Ҷумҳурии Тоҷикистон» қабул гардид, ки дар вобастагӣ ба он ба моддаҳои 169 ва 170 Конститутсияи ҳамонвақтаи Ҷумҳурии Тоҷикистон тағйирот ворид карда шуд.

Бо Қарори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон (№ 892), 11-уми декабри соли 1999 Низомнома дар бораи Парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ гардид. Тибқи муқаррароти банди аввали он Парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон рамзи истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон шинохта шудааст.

Низомномаи мазкур шаклу андоза, тартиби омодаسازی, ҷойҳои ҷойгирнамӣ, истифоданамӣ ва дигар ҳолатҳои марбут ба Парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян намудааст. Аз ҷумла, дар асоси банди 9-и Низомномаи дахлдор ашхосе, ки ба таҳқири Парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон гунаҳкоранд мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошанд.

Гузашта аз ин, вазъи ҳуқуқӣ, тартиби омодаسازی, андоза ва истифодаи расмӣ Парчами Ҷумҳурии Тоҷикистонро Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи рамзҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», (таҳти №254) аз 12-уми майи 2007 ба танзим дароварда аст. Қонуни дахлдор Парчамро дар радифи Нишон ва Суруди Миллӣ яке аз рамзҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон мустаҳкам намудааст. Дар ҳамин иртибот

Қонуни мазкур моҳият ва тартиби истифодаи расмӣ Парчамро, дар баробари Нишон ва Суруди Миллӣ муқаррар намудааст. Муқаррароти қонуни дахлдор эҳтироми волеи Парчамро ифтихори миллии ҳар як шахрванд муайян намуда, дар ҳама ҳолат ба рамзҳои давлатӣ муносибати мусбат намуданро талаб менамояд.

Дар асоси моддаи 11 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи рамзҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», риояи талаботи Қонуни мазкур ба зиммаи роҳбарони мақомотҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон гузошта шуда, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои вайрон кардани талаботи он ва таҳқири рамзҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

*Сангов Тоҷиддин
сармутаххасиси Шӯбаи
ташкилӣ, иттилоотӣ ва
таҳлилии Дастгоҳи ВХИ ҚТ*

ВОХҶҮРИИ ВАКОЛАТДОР ОИД БА
ҲУҚУҚИ ИНСОН ДАР ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН – БОБОЗОДА УМЕД БО
РОҲБАРИ НАМОЯНДАГИИ
КОМИССАРИ ОЛИИ СММ ОИД БА КОР
БО ГУРЕЗАҲО (UNHCR), ЧАНОБИ
МУЛУГЕТА ЗЕВДИ

Санаи 10 октябри соли 2020 тибқи дастури Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Умед Бобозода бо Роҳбари Намояндагии Комиссари Олии Созмони Милали Муттаҳид оиди кор бо гурезаҳо (UNHCR), чаноби Мулугета Зевди мулоқот доир намуданд. Дар вохӯрӣ ҳамчунин сардори шӯъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ ва сиёсӣ Ашуров М. ва ёрдамчии Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон Салихов З. иштирок доштанд.

Зимни мулоқот, Умед Бобозода нахуст ташрифи чаноби Мулугета Зевди ба мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон хайра макдам гуфта, доир ба самтҳои афзалиятноки фаъолияти мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон маълумоти муфасссал дод ва қайд намуд, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун узви комилҳуқуқи СММ ва дигар созмонҳои байналмилалӣ чихати иҷрои уҳдадориҳои байналмилалӣ худ дар самти риоя ва ҳифзи ҳуқуқи инсон пайваста талош меварзад ва дар ин робита саҳми мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳу-

рии Тоҷикистон низ назаррас мебошад.

Ҳамзамон Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон У. Бобозода иброз доштанд, ки мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баъд аз ташкил шуданаш, дар самти ҳимоя ва таъмини эҳтирому риояи ҳуқуқи инсон дар маҷмӯъ, хусусан дар самти таъмини ҳимояи ҳуқуқу озодиҳои гурезаҳо ва шахсони бешаҳрванд (апатридҳо), ки яке аз табақаҳои осебпазирро ташкил медиҳанд, аҳамияти махсус медиҳад.

Аз ҷониби Мулугета Зевди чихати қабули гарм барои мулоқот ба Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон низ арзи сипос карда шуд.

Зимни мулоқот чаноби Мулугета Зевди пайваста талош ва саҳм гузоштани Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар иҷрои уҳдадориҳои байналмилалӣ худ дар самти риоя ва ҳифзи ҳуқуқи инсон, хусусан ҳимояи ҳуқуқу озодиҳои гурезаҳо, шахсони паноҳҷӯянда ва шахсони бешаҳрванд дар сатҳи назаррас арзёбӣ карда, изҳор намуд, ки иқдоми мазкур барои пешрафту рушди ҳамҷонибиҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳим аст.

Дар охири мулоқот Роҳбари Намояндагии Комиссари Олии Созмони Милали Муттаҳид оиди кор бо гурезаҳо (UNHCR), чаноби Мулугета Зевди аз Умед Бобозода, Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон чихати пазириии самимӣ ва идома додани ҳамкорииҳои мутақобилаи судманд баҳри риоя ва ҳифзи ҳуқуқу озодиҳои инсон, махсусан гурезаҳо, шахсони паноҳҷӯянда ва шахсони бешаҳрванд дар Тоҷикистон ва тақвият додани ҳамкорииҳои тарафайн изҳори миннатдорӣ намуд.

Ҳадамоти матбуоти ВҲИ ҚТ

ТАНЗИМИ МУНОСИБАТҲОИ
МЕҲНАТӢ ДАР ҚОНУНГУЗОРИИ
МУҲОЧИРАТИ ФЕДЕРАТСИЯИ
РОССИЯ

Ҷиҳати танзими вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд дар Федератсияи Россия ба Фармони Президенти Федератсияи Россия аз 18 сентябри соли 2020 №274 «Дар бораи чораҳои муваққатӣ ҷиҳати танзими вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд, бинобар сабаби хатари паҳншавии कोरोनाвируси шакли нав COVID-19» тағйирот ворид карда шуда, мӯҳлати будубоши шаҳрвандони хориҷӣ бе барасмиятдарории ҳуҷҷатҳои лозима, аз ҷумла қайди муваққатӣ ва гирифтани иҷозатномаи махсус барои фаъолияти меҳнатӣ «патент» то 15 декабри соли 2020 дароз карда шудааст.

Тибқи муқаррароти қонуни мазкур мӯҳлати амали қорти муҳочирати шаҳрвандони хориҷӣ то 15 декабри соли 2020 тамдид карда шудааст. Ҳамчунин нисбати шаҳрвандони хориҷие, ки будубоши онҳо ғайримақсаднок эътироф шудааст, амалҳои берункунӣ маъмури аз ҳудуди Федератсияи Россия, ихроҷкунӣ ё реадмиссия муваққатан то 15 декабри соли 2020 тадбиқ карда намешавад. Ҳуҷҷатҳои қаблан дода шуда, ки ба ақидаи қоршиносон безътибор доништа шудаанд, аз ҷумла иҷозатнома оид ба фаъолияти меҳнатӣ, патент ва ғайраҳо то 15 декабри соли 2020 амал мекунанд.

Мақомоти муҳочирати Федератсияи Россия қўшиш менамояд, ки муносибатҳои меҳнатии шаҳрвандони хориҷиро ба танзим

дароварда, имкон диҳанд, ки онҳо ҳуҷҷатҳои худро ба расмият дароранд. Аз ин ҷиҳат шаҳрвандони хориҷӣ имкон доранд шурӯъ аз 15 сентяри соли 2020, яъне дар давоми боз 185 рӯз ҳуҷҷатҳои худро ба расмият дароранд.

Тибқи муқаррароти Қонуни Федералӣ №109-ФЗ шаҳрвандони хориҷӣ вазифадоранд дар ҷои муваққатии зисташон худро дар қайд гузоранд. Агар мӯҳлати бақайдгирӣ аз 15 май то 15 сентябри соли 2020 низ ба охир расида бошад, ҳам ин мӯҳлат то 185 рӯз, яъне то 15 декабри соли 2020 тамдид карда мешавад.

Қайд кардан бамаврид аст, ки аз 7 сентябри соли 2020 ба қонунгузори муҳочирати Федератсияи Россия тағйири иловаҳо ворид карда шуда, тибқи он шаҳрвандони хориҷие, ки дар ҳудуди Федератсияи Россия манзили истиқоматии шахсӣ доранд, метавонанд ба ҳайси тарафи қабулкунанда иштирок намуда, дигар шаҳрвандони хориҷиро дар қайди манзили зисташон гузоранд.

Вазорати қорҳои дохилии Федератсияи Россия дархости шаҳрвандони хориҷиро барои фаъолияти меҳнатӣ баррасӣ намуда, ба шахсоне, ки расман, яъне ба таври қонунӣ дар ҳудуди Федератсияи Россия будубош менамоянд, бо пешниҳоди ҳуҷҷатҳои лозима иҷозати қор қарданро медиҳад. Ҳамчунин шаҳрвандони хориҷие, ки аз 16 июни соли 2020 ба Федератсияи Россия бо мақсади қор қардан омадаанд, метавонанд бо пешниҳоди ариза ба мақомоти дахлдор барои фаъолияти меҳнатӣ иҷозат гиранд ё мӯҳлати патенташонро дароз кунанд ва ё онро аз нав дар дигар минтақаҳо барасмият дароранд.

Бояд қайд намуд, ки имтиёзҳои мазкур ба муҳочирони меҳнатӣ имконият медиҳад, ки ҳуҷҷатҳои худро ба расмият дароварда, дар мӯҳлатҳои муайяншуда аз ҳар гуна ҷавобгарии маъмури озод бошанд ва вазъи ҳуқуқӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоӣ худро беҳ созанд.

Ш. Раҷабов,
сардори Шӯъбаи ҳифзи давлатии
ҳуқуқҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва
фарҳангии Дастгоҳи ВХИ ҶТ

НАҚШИ МАҚОМОТИ ВАКОЛАТДОР ОИД БА ҲУҚУҚИ ИНСОН ДАР ҲИФЗ ВА ПЕШБУРДИ ҲУҚУҚҲОИ КЌДАКONI МАЪЮБИЯТДОШТА

Кўдакони маъюбиятдошта шахрвандони комилҳуқуқи чомеаи мо буда, ба монанди дигар кўдакон ба муносибати сазовор ва баробар ҳуқуқ доранд. Инчунин онҳо бо мақсади худинкишофдиҳӣ ва иштироки комил дар ҳаёти чомеа ба ҳамаи соҳаҳо, аз ҷумла маориф, ҳифзи иҷтимоӣ, тандурустию тавонбахшӣ, рушди малака, шуғл, ва дигар соҳаҳои ҳаёти ҷамъиятӣ ҳуқуқи баробар доранд.

Ҷумҳурии Тоҷикистон пас аз ба даст овардани истиқлолият яке аз аввалинҳо шуда, Конвенсияи СММ дар бораи ҳуқуқи кўдакро ба тасвиб расонид. Мутобиқи моддаи 23 Конвенсияи мазкур давлатҳои аъзо бояд ба кўдаки маъюбиятдошта зиндагии комил ва шоистаро дар шароите муҳаё созанд, ки он шаъну эътибори ўро таъмин кунад, бовариашро нисбат ба худ зиёд наояд ва иштироки фаъоли ўро дар ҳаёти ҷамъиятӣ осон гардонад. Ҷиҳати амалӣ гардонидани муқаррароти зикршуда Ҷумҳурии Тоҷикистон чи дар самти қонунгузорӣ ва чи дар самти амалия тадбирҳои зиёдеро амалӣ намуда истодааст.

Моҳи марти соли 2018 Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зерин Конвенсияи СММ дар бораи ҳуқуқҳои маъюбон имзо гузошт, ки қадами устуворе дар самти таъмин ва ҳифзи шахсони маъюбиятдошта мебошад.

Ҳамчунин бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 27.02.2020, №116 “Нақшаи миллии амалҳо оид ба омодагии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои тасдиқ ва амалинамоии Конвенсия дар бораи ҳуқуқҳои маъюбон” тасдиқ шудааст ва ҷиҳати иҷрои он вазорату идораҳои дахлдор кор бурда истодаанд.

Дар ҷумҳурӣ ба ҳифзи кўдакони маъюбиятдошта ва таълиму тарбияи онҳо ғамхории махсус зоҳир карда шуда, ҷиҳати таъмини ҳуқуқҳои онҳо санадҳои меъёрии дахлдор қабул ва амалӣ карда мешаванд. Аз ҷумла, Қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ҳифзи иҷтимоии маъюбон”, “Дар бораи ҳифзи ҳуқуқҳои кўдак”, Консепсияи миллии таҳсилоти фарогир барои кўдакони имконияташон маҳдуд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2015 ва Барномаи миллии тавонбахшии маъюбон барои солҳои 2017-2020 далели ин гуфтаҳо мебошанд.

Инчунин дар як қатор санадҳои зерқонунӣ ба кўдакони маъюбиятдошта имтиёзҳои муайяне пешбинӣ шудааст, аз ҷумла дар Қарори Ҳукумати ҚТ аз 2 декабри соли 2008, №600 имтиёзҳо дар самти хизматрасонии тиббию санитарӣ дар муассисаҳои системаи давлатии тандурустӣ пешбинӣ шудааст. Қарори Ҳукумати ҚТ аз 13 декабри соли 2012, №724 бошад як қатор хизматрасониҳои роӣғони иҷтимоиро ба кўдакони маъюбиятдошта пешбинӣ кардааст. Умуман зимни таҳия ва татбиқи тамоми барномаҳои давлатии рушди иқтисодию иҷтимоии кишвар манфиатҳои кўдакони маъюбиятдошта ба назар гирифта мешаванд.

Барои амалӣ намудани кафолатҳои пешбинишуда як қатор вазорату идораҳои дахлдор вобаста шудаанд ва пайваста дар ин самт фаъолият мебаранд.

Мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон, ки бевосита дар масоили ҳуқуқи инсон қору фаъолият менамояд, дар самти таъмин ва ҳифзи ҳуқуқҳои шахсони маъюбиятдошта, аз ҷумла кўдакони маъюбиятдошта дар доираи салоҳиятҳои худ қорҳои муайянеро ба анҷом мерасонад.

Тавре ба ҳамагон маълум аст, бо ибтикори Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон соли 2016 вазифаи муовини Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон - Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак таъсис дода шуд. Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак дар Стратегияи фаъолияти худ барои солҳои 2018-2020 ҳуқуқҳои кӯдакони маъҷубиятдоштаро ба таҳсилоти босифат дар муҳити фарогир самти афзалиятноки фаъолият муайян намуд, ки амалигардонии он имсол ба анҷом мерасад. Интиҳоби мавзӯи мазкур ҳамчун самти афзалиятнок ба он алоқаманд буд, ки кӯдакони маъҷубиятдошта дар низоми маориф яке аз гурӯҳҳои осебпазир ба шумор мераванд.

Таҳсилоти босифат дар муҳити фарогир воситаи асосиест, ки дар он ниёзҳои хонандагони ҷудогона ва тавоноии онҳо ба инобат гирифта мешавад ва тавассути он кӯдакони маъҷубиятдошта имконияти иштироки баробарро дар ҳаёти ҷомеа ба даст меоранд. Ҳамчунин маҳз тавассути таҳсилоти фарогир мо метавонем аз моделҳои муносибати хайриявӣ ва тиббӣ ба моделҳои иҷтимоию ҳуқуқӣ гузарем.

Амалисозии ҳадафи мазкур аз ҷониби Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак тавассути иҷрои як қатор корҳо, аз ҷумла таҳлил ва пешбурди қонунгузорӣ ва сиёсат дар ин самт, мониторинги муассисаҳои таълимӣ, қабул ва баррасии мурочиатҳо, баргузор намудани чорабиниҳои иттилоотӣ тарғиботӣ оид ба ҳуқуқҳои кӯдакони маъҷубиятдошта ва омода намудани маърузаҳои солона ба роҳ монда шуд.

Бо мақсади муайян намудани вазъи риояи ҳуқуқҳои кӯдакони маъҷубиятдошта аз ҷониби Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак дар муассисаҳое, ки бо таълими ҷунин кӯдакон сару кор доранд, пайваста санҷишу мониторингҳо гузаронида мешавад. Аз ҷумла, дар 11 моҳи соли 2020 дар 13 муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ, МТМУ, мактаб-интернатҳо ва марказҳои саломатӣ оид ба риояи ҳуқуқҳои кӯдакон аз ҷумла, кӯдакони маъҷубиятдошта санҷишу мониторингҳо гузаронида шуд.

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки дар баробари дастовардҳо дар ин самт масъала-

ҳои ҳалталаб низ ҳастанд. Норасоии мутахассисони соҳавӣ, норасоии воситаҳои техникӣ (аробачаҳои маъҷубӣ, асобағал, ҷиҳози шунавой, пойафзолҳои ортопедӣ, асоҳо барои кӯдакони зарир), адабиёт бо алифбои Брайл, набудани дастрасии бемонеа ба баъзе объектҳои инфрасохторӣ, тамғазанӣ, таъбиз ва нофаҳмӣ аз ҷониби ҷомеа, институтсионализатсияи ин кӯдакон ва мушкилот дар раванди муайяннамоии барвақтӣ аз ҷумлаи онҳо мебошанд.

Ҷиҳати бартараф намудани камбудҳои ҷойдошта ва беҳтар намудани вазъи кӯдакон ба роҳбарони муассисаҳо, ки мавриди санҷишу мониторинг қарор дода шуданд ва вазорату идораҳои дахлдор тавсияҳои лозима пешниҳод карда шуданд.

Самти дигари фаъолияти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак ин баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии шаҳрвандон, аз ҷумла кӯдакон оид ба ҳуқуқу озодиҳои онҳо мебошад. Дар доираи фаъолият дар самти мазкур кормандони мақомот вобаста ба ҳуқуқҳои кӯдакони маъҷубиятдошта тавассути баромад дар ВАО, ҷопи мақола ва хабару гузоришҳо чорабиниҳои иттилоотӣ мегузаронанд. Ҳамчунин зимни вохӯриҳои Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак дар маҳалҳо бо аҳли ҷомеа ҳуқуқҳои кӯдакони маъҷубиятдошта низ матраҳ мегарданд.

Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак ҷиҳати таъмини ҳуқуқу озодиҳои кӯдакони маъҷубиятдошта тавачҷуҳи хосса зоҳир намуда, ҳамасола дар маърузаҳои худ дар ин самт тавсияҳои дахлдор бобати омода намудани мутахассисони дорои донишу малакаи кор бо кӯдакони маъҷубиятдошта, таъсис додани марказҳои иловагии махсусгардонидашудаи тавонбахшӣ дар минтақаҳои ҷумҳурӣ, беҳтар намудани вазъи таъминот ва сифати воситаҳои техникӣ тавонбахшӣ, тақвият додани ҳамкориҳои мақомоти давлатӣ бо сохторҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва волидон дар амалӣ гардонидани барномаҳои муайяннамоии барвақтии маъҷубӣ ва гузаронидани чорабиниҳои маърифатӣ ҷиҳати аз байн бурдани тамғазанӣ (стигма) ва таъбиз нисбати кӯдакони маъҷубиятдошта пешниҳод менамояд.

Ҳамин тариқ, Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак бо амалисозии Стратегияи фаъолияти худ дар таҳкими ҳуқуқи озодиҳои кӯдак дар ҷумҳурӣ ва иҷрои уҳдадориҳои байналмилалӣ Тоҷикистон дар самти ҳуқуқҳои кӯдак ва хусусан кӯдакони маъюбиятдошта саҳмгузор мебошад. Ҳуқуқҳои кӯдакони маъюбиятдошта дар фаъолияти минбаъдаи Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак низ афзалиятнок боқӣ мемонад. Зеро ин кӯдакон бояд ҳаёти пурарзиш ва шароите дошта бошанд, ки шарафи инсонии онҳоро таъмин намояд, барои ба худ бовар доштанишон мусоидат кунад ва иштироки онҳоро дар ҳаёти ҷомеа осон гардонад.

*Сайёд Раҳимов,
сармутахассиси Шуъбаи ҳифзи
давлатии ҳуқуқҳои кӯдаки
Дастгоҳи ВХИ ҚТ*

КОНСТИТУТСИЯ КАФИЛИ ҲУҚУҚУ ОЗОДИҲОИ ИНСОН ВА ШАҲРВАНД ВА РУШДИ БОСУБОТИ КИШВАР МЕБОШАД

Баъди аз байн рафтани Иттиҳоди Шӯравӣ дар баробари дигар ҷумҳуриҳои Тоҷикистон низ 9 сентябри соли 1991 истиқлолият ба даст овард. Ин сана дар таърихи навини мо ҳамчун Рӯзи Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, оғози дигаргунсозии нав дар роҳи бунёди давлати мустақили миллӣ ва демократӣ эътироф шудааст. Давлат ва ҷомеаи Тоҷикистон ба марҳилаи сифатан нави таърихи инкишофи худ ворид шуд ва дар кишвар даврони дигаргуниҳои кулӣ дар ҳамаи соҳаҳои ҳаёти ҷомеа оғоз гардид. Ибтидо аз ин сана зарурати гузаронидани ислоҳоти конститусионӣ ва қабули Конститутсияи давлатӣ ва барпо намудани ҷомеаи озоду пешрафта ба миён омад ва 6 ноябри соли 1994 ин санади муҳим қабул гардид.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар 23 апрели соли 2014 дар Паёми худ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон қайд намуданд, ки «Конститутсия барои аз байн бурдани хатаре, ки ба истиқлолияти давлатӣ таҳдид мекард, шароти зарурии ҳуқуқӣ муҳаё карда, барои аз нобудӣ начот додани давлати тозаистиқлоли тоҷикон ва аз парокандагӣ раҳой бахшидани миллати тоҷик асос гузошт, ҷиҳати расидан ба ваҳдати миллӣ таҳкурсии устувор гардид ва ар он марҳалаи

ҳассоси таърихӣ барои гузоштани аркони давлатдорӣ тоҷикон нақши тақдирсозу ҳалкунанда бозид». Айни ҳол Конститутсия Тоҷикистонро ҳамчун субъекти комилҳуқуқи муносибатҳои байналмилалӣ ба аҳли ҷаҳон муаррифӣ намуд.

Конститутсия ба сифати қонуни асосӣ заминаҳои ҳуқуқи давлат, дахлнопазирӣ ва яқпорчагии он, манфиатҳои миллӣ, ҳадафҳои сиёсати дохиливу хориҷӣ ва асосҳои иқтисодиву иҷтимоии ҷомеаи Тоҷикистонро муайян сохт ва муҳимтар аз ҳама, инсон ва ҳуқуқу озодиҳои ӯро арзиши олӣ эътироф намуда, барои инкишофи минбаъдаи муносибатҳои нави ҷамъиятӣ роҳи васеъ кушод.

Дар ҷомеаи имрӯза яке аз масъалаҳои асосӣ кафолати таъмини ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд мебошад. Хусусан кафолати таъмини ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд дар шароити давлати демократӣ ва ҳуқуқбунёд хеле муҳим аст. Ҳар як давлат мувофиқи вазъ ва шароити ҷомеаи худ таъмини ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрвандро кафолат медиҳад.

Кафолати таъмини ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрвандро ҳар як давлат дар қонуни асосии худ Конститутсия ва дигар санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқӣ муқаррар мекунад.

Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон инсон ва ҳуқуқу озодиҳои онро арзиши олӣ эътироф кардааст. Ҷумҳурии Тоҷикистон баҳри таъмини ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд аз тамоми роҳу воситаҳои истифода мебарад. Алалхусус яке аз воситаҳои таъмини ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд ин қабули санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ мебошад. Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон сарчашмаи тамоми қонунгузорӣ мебошад ва барои амалӣ гаштани ҳуқуқу озодиҳо шароит муҳайё месозад. Кафолатҳои таъмини ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд дар Конститутсия дар шаклҳои гуногун ифода ёфтааст. Мувофиқи муқаррароти қисми якуми моддаи 5-и Конститутсия инсон, ҳуқуқ ва озодиҳои он арзиши олӣ мебошад.

Дар тафсири илмӣ Конститутсия моддаи мазкур чунин омадааст, инсон ҳамчун бузургтарин арзиш ва дорои манфиатҳои муайян шинохта шуд. Имрӯз Тоҷикистон дар шароити Истиқлолияти давлатӣ барои шинохти ҳуқуқу озодиҳои

инсон ва муқаддасоти давлатдорӣ аз диди тоза назар андохта, беҳтарин арзишҳо, ормонҳо ва ченакҳоеро муайян карданист, ки метавонад манфиатҳои имрӯзу фардои миллату давлатро дилпуруна дифоъ намоянд. Бо ин мақсад чи таҷрибаи таърихӣ ҳуқуқи ниёгон ва чи дастовардҳои ҷаҳони муосир мавриди омӯзиш қарор мегирад.

Боз дар қисми сеюми моддаи 5 омадааст, ки ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрвандро давлат эътироф, риоя ва ҳифз менамояд.

Бояд тазаккур намуд, ки дар тафсири илмӣ Конститутсия чунин омадааст, ки ҳуқуқу озодиҳоро давлат эътироф мекунад. Яъне онҳоро ҳамчун заминаи мавҷудияти инсон дар сарчашмаҳои расмӣ ҳуқуқ эътироф мекунад, риоя ва иҷрои онҳоро бо кафолатҳои таъмин менамояд. Давлат ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрвандро риоя мекунад ва аз дигар субъектҳои риояи онҳоро талаб мекунад.

Беҳуда нест, ки Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби коршиносони байналмилалӣ сазовори баҳои баланд гардида, аксари коршиносону мутахассисон ва сиёсатмадорон онро чун таҷассумгари ҷараёни демократӣ дар Тоҷикистон арзёбӣ намудаанд. Гузашта аз он, дар баҳши ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шаҳрванд Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷумлаи даҳгонаи беҳтарин намунаи конститутсияҳои давлатҳои доништа шудааст.

Имрӯз метавон бо боварии комил қайд намуд, ки ҷараёни бадастории соҳиб-ихтиёрӣ бо қабул шудани Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 6 ноябри соли 1994 анҷом ёфта, дар мустаҳкамгардӣ ва инкишофи Тоҷикистон нақши он калон буда ва хоҳад монд. Аз ин рӯ, дар сарнавишти давлати навини тоҷикон 6 ноябри соли 1994 ҳамчун санаи тиллоӣ сабт шудааст.

Имрӯз, ки мо дар остонаи 26-солагии ин бахтномаи миллат қарор дорем таҷлили бошукӯҳи он инчунин эҳтиром риояи он қарзи шаҳрвандии ҳар як фарди меҳандӯсту меҳанпарвари Тоҷикистон мебошад.

Бобохонов С.С.
муовини сардори Шӯбаи ҳифзи
давлатии ҳуқуқҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва
фарҳангии Дастгоҳи ВХИ ҶТ

**ВОХҶҲҲИ УМЕД БОБОЗОДА БО
ҲАЙАТИ НОЗИРОНИ ДАФТАРИ
НИҲОДҲОИ ДЕМОКРАТӢ ВА
ҲУҚУҚИ ИНСОНИ САҲА**

8 октябри соли 2020 Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон У. Бобозода бо ҳайати нозирони Дафтари ниҳодҳои демократӣ ва ҳуқуқи инсонии Созмони амният ва ҳамкорӣ дар Аврупо, Михаэла Сивич ва Марианна Скопа, ки ҷиҳати мушоҳидаи раванди интиҳоботи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба кишвар омадаанд, дидор ва мулоқот намуд.

Нахуст У. Бобозода ташрифи ҳайати нозиронро хайрамақдам гуфта, ҳамкориҳои мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсонро бо Дафтари Барномаҳои САҲА дар Душанбе муҳим арзёбӣ намуд.

Дар вохӯрӣ масъалаҳои фаъолияти мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар раванди ташкил ва баргузори интиҳоботи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки 11 октябри соли ҷорӣ баргузор мегардад, мавриди баррасӣ қарор дода шуданд.

Қайд гардид, ки роҳбарият ва кормандони мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар раванди ташкил ва баргузори интиҳобот фаъолона иштирок

намуда, ҳолати омодагии ҳавзаҳо ва участкаҳои интиҳоботӣ дар баъзе шаҳру ноҳияҳоро мониторинг намуданд. Ҳамчунин ҷиҳати баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии аҳоли ва қабули муроҷиатҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ҷораҳои дахлдор андешида шуданд.

Зимни вохӯрӣ оид ба раванди тарғиботи номзадҳо ба мансаби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, вохӯрӣ бо интиҳобкунандагон, баромад дар телевизион, радио ва матбуоти даврӣ баҳои баланд дода шуда, бо боварӣ таъкид гардид, ки интиҳоботи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар фазои озод, шаффоф, демократӣ ва бо иштироки васеи интиҳобкунандагон баргузор мегардад.

Хадамоти матбуоти ВҲИ ҚТ

ДЕНЬ ГОСУДАРСТВЕННОГО ФЛАГА ТАДЖИКИСТАНА

Ежегодно 24 ноября с 2009 года Таджикистан празднует День государственного флага – одного из главных символов нашей государственности.

Наряду с Государственным гербом и Государственным гимном флаг как символ независимой государственности таджиков со дня его принятия стал святой нравственной ценностью нашего общества, стар и млад преклоняются перед ним в знак любви и верности Родине и национальному государству.

Почитание Государственного флага является выражением чувства беззаветной любви и преданности каждого гражданина к национальной государственности, и славные жители Таджикистана самоотверженно трудятся во всех сферах под знаменем своего государства.

Флаг, воплощающий в себе существование независимого государства, является символом сплоченности народа страны и вдохновляет верных и патриотичных сынов Родины на совершение великих дел во имя устойчивого и прочного сохранения достижений независимости и укрепления основ национальной государственности.

Наш национальный флаг, в соответствии с обычаями и традициями обладания флагом, благодаря своим цветам, национальным символам, форме и стилю, воплощает в себе

древнюю историю нашего культуроформирующего народа. И, безусловно, предметом гордости каждого таджикистанца считается то, что наш народ является одним из первых народов, имевших древние традиции обладания флагом.

Уместно вспомнить славную историю колыхания флагов древнего Балха, возвышение флага Ковы, уважение флага шахом Фаридуном и другими последующими династиями таджиков, что свидетельствует о чести и достоинстве наших славных предков.

Наш национальный флаг в период независимости страны, сохранив свой исторический смысл и содержание, сегодня является выразительным средством чаяний и надежд наших предков, и пользуется особым почитанием, поэтому считается, что культура почитания национальных святынь, в том числе флага, с детства должна быть привита в сознание каждого члена общества и эта важная миссия является задачей семьи, учебных учреждений, интеллигенции и общественности.

Флаг свободы и суверенитета таджикского народа был принят на исторической и судьбоносной XVI сессии Верховного Совета Республики Таджикистан, затем 24 ноября 2009 года было объявлено Днем Государственного флага.

По прошествии почти трех десятилетий этот национальный символ превратился в олицетворение патриотизма, объединяя вокруг себя народ, особенно подростков и молодёжь, усиливая чувства патриотизма, укрепляя в их сердцах надежду на светлое будущее, подкрепляя в душе каждого жителя чувство уважения к независимости и свободе любимого Таджикистана.

Национальный флаг водружён на крупных объектах, в государственных организациях и ведомствах, культурно-образовательных учреждениях, на предприятиях и в цехах. В последние годы в центре городов и районов страны были возведены десятки парков флага.

Сейчас парки флага превратились в места проведения культурных мероприятий и

патриотических форумов граждан страны, в том числе молодежи.

Следует отметить, что древняя традиция знаменосцев — от знамени Ковы до нынешнего Государственного флага — на протяжении долгой истории таджиков дала возможность нашей гордой нации под этим символом патриотизма противостоять всем угрозам, защищать богатое наследие предков, национальные ценности и существование нации.

Принятие Государственного флага в сложной обстановке — в первые годы молодого суверенного государства придало нашему народу новый импульс, укрепило национальное чувство, объединило здоровые силы общества, вдохновило их на восстановление конституционного строя.

Верные Родине и нации силы были объединены именно под Государственным флагом, в стране были обеспечены мир и стабильность, крепкая сплочённость всех жителей страны.

Национальный флаг позволил нам по-новому взглянуть на значение и сущность бытия своего государства, извлечь уроки из истории нашего прошлого и с уверенностью предпринять устойчивые шаги в направлении светлого будущего государства и нации.

Последние события современного мира показывают, что страшные и трагические происшествия, происходящие в результате столкновения интересов мировых политических сил, создают основу для новых опасностей и угроз, таких, как активизация деятельности экстремистских и террористических групп, угрожают безопасности государств, в том числе мирной и спокойной жизни нашего дорогого Таджикистана.

Поэтому мы должны уделять еще больше внимания вопросу стабильности и безопасности нашей Родины, защите государства и государственности, не терять политической бдительности, защищать свои национальные интересы и объединиться под Государственным флагом.

Сегодня народ Таджикистана под флагом своего государства прилагает усилия по достойной встрече великого национального

праздника — 30-летия Государственной независимости и реализует великие и созидательные цели.

В этом контексте Государственный флаг славного народа Таджикистана служит в качестве символа патриотизма, чести, самопознания, самосознания и национального единства, вдохновляет нас на созидание и благоустройство земли наших предков. Поздравляя всех жителей Таджикистана с Днем Государственного флага, желаем каждому жителю Родины счастья, а нашему независимому и свободному государству — безопасности, стабильности и устойчивого развития.

Проявляя уважение к Государственному флагу, каждый гражданин утверждает чувства патриотизма, национальное самосознание и свою принадлежность к цивилизаторскому таджикскому народу. Ибо во флаге отражается дух наших славных предков, их мужество, свободолюбие и чаяния.

Мамаджанова М.Д.

ведущий специалист

Представительства

УПЧ РТ по Согдийской области

72 СОЛАГИИ ЭЪЛОМИЯИ УМУМИИ ҲУҚУҚИ ИНСОН

Моҳи феврали соли 1946 Комиссия оид ба ҳуқуқи инсон аз ҷониби Шӯрои Иқтисодӣ ва Иҷтимоии Созмони Милали Муттаҳид ҳамчун мақомоти асосии Созмони Милали Муттаҳид таъсис дода шуд ва он кори худро аз таҳияи лоиҳаи Эълومияи умумии ҳуқуқи инсон оғоз намуд.

Маҳз ба хизмату талошҳои ҳайати Комиссия аз 18 давлати ҷаҳон, инчунин файласуфон, дипломатҳо ва ҳуқуқшиносони барҷаста лоиҳаи Эълумияи умумии ҳуқуқи инсонро таҳия ва бо овоздиҳии 48 давлат аз 56 давлати аъзои ҳамонвақтаи Созмони Милали Муттаҳид 10 декабри соли 1948 аз ҷониби Ассамблеяи Генералии Созмони Милали Муттаҳид қабул карда шуд.

«Эълумияи умумии ҳуқуқи инсон» яке аз санадҳои муҳими байналмилалӣ оид ба ҳуқуқи инсон мебошад, ки дар партави Эълумияи ҳуқуқи башари Куруши Кабир омода карда шудааст.

«Дар мазмун ва муҳтавои ин санади байналмилалӣ саҳми сазовори гузаштагони халқи тоҷик низ баръало таҷассум ёфтааст. Ҳанӯз соли 539 пеш аз мелод Куруши Кабир дар эълумияи худ дар бораи ҳуқуқ ба ҳаёти арзанда, озодӣ ва баробарии одамон, аз байн бурдани ғулумӣ ҳамчун таҳқир ба шаъну шарафи инсонӣ ва дигар ҷанбаҳои ҳуқуқи инсон таъкид карда буд, ки онҳо ҳамчун арзишҳои бунёдӣ дар Эълумияи умумии ҳуқуқи инсон дарҷ гардиданд».

Эълумияи мазкур имрӯз ба зиёда аз 500 забони дунё тарҷума ва нашр шуда, ба китоби «Рекордҳои Гиннес» шомил гардидааст. Матни пурраи Эълумия бо забони тоҷикӣ дар сомонаи расмӣ Созмони Милали Муттаҳид ҷойгир карда шудааст, ки ин ифтихори тоҷикзабонони тамоми ҷаҳон мебошад.

Аҳамияти ҷаҳонии ин ҳуҷҷат дар он аст, ки он ҳамчун Кодекси асосии байналмилалӣ рафтор дар соҳаи ҳуқуқи инсон эътироф гардидааст.

Новобаста аз он, ки Эълумия хусусияти эълумиявӣ дорад ва барои давлатҳо ўҳдадорӣ ҳуқуқиро ба вучуд намеорад, барои ба танзим даровардани муносибатҳои байни давлатҳо таъсири ҷиддӣ расонида, дар асоси муқаррароти он ҳамаи шартномаҳои байналмиллӣ таҳия ва тасдиқ карда мешаванд. Дар асоси ин нахустинад Паймони байналмилалӣ дар бораи ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ ва сиёсӣ ва Паймони байналмилалӣ дар бораи ҳуқуқҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ қабул гардида, соли 1976 эътибори ҳуқуқи пайдо намуданд. Эълумияи умумии ҳуқуқи инсон ва Паймонҳои байналмилалӣ дар бораи ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ ва сиёсӣ ва дар бораи ҳуқуқҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ дар умум Билл байналмилалӣ оид ба ҳуқуқи инсонро ташкил мекунад.

Эълумияи умумии ҳуқуқи инсон ҷанбаҳои мухталифи ҳуқуқи инсонро танзим намуда, ба ҳифзи ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд равона карда шудааст. Тибқи санади мазкур риоя ва таъмини ҳуқуқу озодиҳои инсон вазифаи ҳамаи халқҳо ва давлатҳо доништа шудаанд.

Дар моддаи 1 Эълумия омадааст, ки тамоми одамон озод ва аз лиҳози шарафу ҳуқуқ бо ҳам баробар ба дунё меоянд. Онҳо соҳиби ақлу вичдонанд ва бояд бо якдигар муносибати бародарона дошта бошанд. Яъне эътирофи шаъну шарафи шахс, доштани ҳуқуқҳои баробар, озодӣ, адолат ва сулҳ дар ҷаҳон асосҳои меҳварии Эълумияи умумии ҳуқуқи инсонро ташкил мекунад.

Дар Эълумия ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ ва сиёсӣ инсон, аз қабилӣ ҳуқуқ ба ҳаёт, ба озодӣ ва дахлнопазирии шахсӣ, мавриди ғулумӣ ё ҳолати ғайриозод нигоҳ дошта нашудан, таҳти шиканча ё муносибат ва ҷазои бераҳмона, ғайриинсонӣ ё таҳқиркунандаи шаъну шараф қарор дода нашудан, ҳамчун субъекти ҳуқуқ эътироф шудан, дар назди қонун баробар будан ва ба ҳимояи баробар аз қонун ҳуқуқ доштан, худсарона дастгир, ҳабс ё бадарға карда нашудан, дар ҳудуди ҳар як давлат озодона рафтуомад намудан ва ба худ интиҳоб намудани маҳалли зист, доштани шаҳрвандӣ, ба озодии фикр, вичдон ва

дин, озодии ақида ва баёни озодонаи он, озодии гирдиҳамоиҳои озоишта ва иттиҳодияҳо, ба хизмати давлатӣ, ба интиҳобот ва дигарҳо пешбинӣ шудаанд.

Ҷумҳурии Тоҷикистон таъини солҳои Истиқлолият тавонист сулҳу ваҳдатро пойдор ва миёни кишварҳои минтақа ва ҷаҳон мақому манзалати худро пайдо намояд. Тоҷикистон дар ин муддат дар самти ҳуқуқи инсон ба як қатор дастовардҳо, ба мисли арзиши олий ҳисобида шудани инсон, ҳуқуқу озодиҳои ӯ дар сатҳи Конституция; ҳамроҳ шудан ба санадҳои асосии байналмилалӣ ҳуқуқи инсон; таъсис дода шудани Комиссия оид ба иҷрои ӯҳдадориҳои байналмилалӣ дар соҳаи ҳуқуқи инсон; мунтазам пешниҳод шудани Гузоришҳои миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самтҳои алоҳидаи ҳуқуқи инсон; натиҷагирӣ аз тавсияҳои мақомоти шартномавии СММ; ворид карда шудани меъёрҳои санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ ба низоми санадҳои ҳуқуқии ҷумҳурӣ; дастраси умум шудани иттилоот дар бораи вазъи ҳуқуқи инсон; ба вуҷуд омадани механизмҳои иловагии ҳифзи ҳуқуқи инсон - Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон ва Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак; дар сатҳи ҷумҳурӣ эътироф шудани ҳуқуқи занон ба сифати ҳуқуқи асосии инсон ва муҳим ҳисобида шудани масъалаҳои баробарии занону мардон, пешгирии таъйиз ва зӯрварӣ нисбати занон дар сиёсати давлат; ба тасвиб расонида шудани Протоколи иловагӣ ба Конвенсия оид ба рафъи тамоми шаклҳои таъйиз нисбати занон; ба имзо расонида шудани Конвенсия оид ба ҳуқуқи маъҷубон; эътироф намудани нақши калидии ҷомеаи байналмилалӣ ва шаҳрвандӣ дар пешбурд ва ҳифзи ҳуқуқи инсон ва ба роҳ мондани шудани ҳамкориҳои мутақобилаи мақомоти давлатӣ, созмонҳои байналмилалӣ ва ташкилотҳои ғайридавлатии дар самти ҳифзи ҳуқуқи инсон фаъолиятбаранда; манъ карда шудани истифодаи ҳукми қатл ва шиканча ё муносибат ва ҷазои бераҳмона, ғайриинсонӣ ё таҳқирунанди шаъну шараф ва дигарҳо ноил гардид.

Тоҷикистон ҳамчун узви Созмони Милали Муттаҳид аксари санадҳои байналмилалӣ ҳуқуқи инсон, аз ҷумла, Паймони байналмилалӣ дар бораи ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ ва сиёсӣ (соли 1999), Паймони байналмилалӣ дар бораи ҳуқуқҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ (соли 1999), Конвенсияи байналмилалӣ дар бораи барҳам додани тамоми шаклҳои таъйиз наҷодӣ (соли 1995), Конвенсия дар бораи барҳам додани тамоми шаклҳои таъйиз нисбати занон (соли 1993), Конвенсияи зидди шиканча ва дигар намудҳои муносибат ва ҷазои бераҳмона, ғайриинсонӣ ё таҳқирунанди шаъну шараф (соли 1995), Конвенсия оид ба ҳуқуқҳои кӯдак (соли 1993), Конвенсияи байналмилалӣ дар бораи ҳимояи ҳуқуқҳои ҳамаи муҳоҷирони ме[нат] ва аъзои оилаҳои онҳо (соли 2001) ва дигарҳоро ба тасвиб расонидааст.

Соли 2011 ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи рӯзҳои ид” илова ворид карда шуда, 10 декабр ҳамчун Рӯзи ҳуқуқи инсон - рӯзи ид қайд карда мешавад.

Мақсади ҷашнгирии Рӯзи ҳуқуқи инсон ин ба ҷомеа ва ҳар як фард расонидани аҳамияти эҳтиром ва риояи ҳуқуқи инсон, нақши ҳуқуқи инсон дар таҳким ва рушди ҷомеа ва ҳаёти ҳар як фард ва баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии шаҳрвандон мебошад.

Бо дарназардошти таҷрибаи ҷаҳонӣ то рӯзи 10 декабр ҳафтаи ҳуқуқи инсон муайян карда шуда, ҷорабиниҳои сатҳи гуногун гузаронида мешаванд.

Мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон низ дар ҳамкорӣ бо мақомоти давлатӣ, муассисаҳои илмиву таълимӣ, сохторҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва воситаҳои ахбори омма бахшида ба ҳафтаи ҳуқуқи инсон ва Рӯзи ҳуқуқи инсон як қатор ҷорабиниҳои иттилоотӣ баргузор менамояд.

Зимни баргузориҳои ҷорабиниҳои мазкур дастовардҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти ҳуқуқи инсон, сиёсати ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, раванди ҳамко-

риҳо ва иҷрои уҳдадориҳои байнал-милалӣ дар соҳаи ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд, механизми амалишавии қонунгузории миллий ва дурнамои соҳа, инчунин нақши Эъломияи умумии ҳуқуқи инсон дар рушди ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ташвиқу тарғиб гардида, қараён ва натиҷаҳои чорабиниҳои тариқи воситаҳои ахбори омма инъикос меёбанд.

Бояд қайд намуд, ки новобаста аз он, ки вазъи ҳуқуқи инсон дар ҳар кишварҳо гуногун аст, аммо ғояҳо оид ба тақсимнашаванда, бегонанашаванда будани ҳуқуқҳои инсон бо таҷрибаи ҷаҳонӣ санҷида шудааст ва ҷамъияте, ки давлати ҳуқуқбунёд барпо менамояд, бояд онҳоро ба эътибор гирад.

Ҷомеаи ҷаҳонӣ бояд мунтазам аз ин санади асосии ҳуқуқи инсоният ҳифз ва дастуру нишондодҳояшро бечунучаро татбиқ намуда, ҳуқуқи инсонро ҳамчун самти асосии арзишноки рушди ҷомеа арзёбӣ намоянд.

Ашуров М. - сардори шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ ва сиёсии Дастгоҳи ВҲИ ҶТ

МУРОЧИАТНОМАИ ШИРКАТИ «БАРҚИ ТОЧИК» БА МАРДУМИ ТОҶИКИСТОН

Ба Агентии миллии иттилоотии Тоҷикистон «Ховар» аз номи Ширкати саҳомии холдингии кушодаи «Барқи Тоҷик» муроҷиатнома расидааст, ки дар он, аз ҷумла омадааст:

«Аз ҳамаи муштарӣён хоҳиш менамоям, ки дар ин вазъият дар ҷои кор ва дар манзилҳои истиқоматии худ аз барқ сарфакорона истифода баранд ва дар бобати таъмини бештари мамлакат бо неруи барқ саҳм гузоранд».

Матни пурраи муроҷиатномаи мазкур инчо манзур мешавад:

-Дар мамлакати мо манбаи асосии истехсоли неруи барқ оби дарёҳо ба ҳисоб рафта, ҳамасола ҳаҷми истехсоли он аз рӯи захираҳои об дар аввали сол ба нақша гирифта мешавад. Ин дар ҳоле, ки захиракардани об дар обанборҳо дар фасли баҳор оғоз гардида, дар фасли тобистон ба анҷом мерасад. Маҷрои оби дарёҳо ва вобаста ба он захира намудани об дар обанборҳо ба тағйирёбии иқлим, шароити обу ҳаво ва омилҳои дигари табиӣ алоқамандии бевосита дошта, пешгӯии ҳолат ва сатҳи оби дарёҳо хеле душвор мебошад.

Тавре ки қаблан ба шумо иттилоъ дода будем, маҳз бо таъсири омилҳои зикршуда, яъне камшавии захираҳои об дар ҳавзаи ташаккули дарёи Вахш соли

сипаришуда ба нақшаи таъмини соҳаҳои иқтисодӣ ва иҷтимоии мамлакат бо неруи барқ мушкилоти зиёд ворид кард. Вобаста ба ин, ҳанӯз 28 июли соли 2020 Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар «Муроҷиатнома ба мардуми Тоҷикистон» сокинони мамлакатро ба яке аз роҳҳои асосии ҳалли мушкилоти баамаломада — сарфакории неруи барқ даъват намуд.

Дар баробари ин, аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ширкати «Барқи Тоҷик» низ ҷиҳати қонеъ гардонидани талаботи аҳоли ва иқтисодиёти миллӣ ба барқ як қатор тадбирҳои таъҷилий андешида шуданд. Аввалан, пеш аз муҳлатҳои дар шартномаҳои байнидавлатӣ зикршуда интиқоли неруи барқ ба кишварҳои ҳамсоя қатъ карда шуд.

Бо сабаби сардиҳои шадиди оғози фасли зимистон ва тӯлонӣ пешбинӣ шудани сардиҳои имсола хавфи нарасидани захираи об то охири зимистон дар обанбори Неругоҳи барқи обии «Норак» пеш омадааст. Ҳоло сатҳи обанбори Неругоҳи барқи обии «Норак» дар муқоиса бо ҳамин давраи соли гузашта чор метр паст аст.

Дар Тоҷикистон дар солҳои соҳибистиклолӣ иқтидорҳои нави энергетикӣ бунёд ва як силсила неругоҳҳои мавҷуда таҷдиду навсозӣ карда шуданд. Вале захираи об дар кишвари мо то ҳанӯз фақат ҳамин обанбори Неругоҳи барқи обии «Норак» мебошад. Илова бар ин, Маркази барқу гармидиҳии дуҷуми шаҳри Душанбе, ки он бо муваффақият фаъолият дорад ва ду агрегати неругоҳи «Роғун» муназзам кор карда истодаанд. Вале дар баробари ин талабот ба барқ дар мамлакат сол то сол меафзояд.

Ҳамватанони муҳтарам!

Ҳоло вазъият ҷиддист ва эҳтимоли то баҳор нарасидани захираҳои об ба миён омадааст. Аз ин рӯ, лозим меояд, ки чанд муддат дар мамлакат — дар он мавзӯҳои, ки биноҳои баландошёна мавҷуд нестанд ва имкони истифодаи дигар манбаъҳои гармӣ мавҷуд аст, интиқоли

барқ маҳдуд карда шавад. Маҳдудият аз 5 январи соли 2021 асосан шабона ҷорӣ гардида, аз соати 23-00 шаб то соати 06-00 субҳ идома меёбад. Мо бовар дорем, ки ҳамватанони гиромӣ моро дуруст мефаҳманд, ки ин тадбир аз рӯи зарурат мебошад. Мақсад аз он пешгирӣ намудан аз пурра сарф шудани захираҳои об буда, дар сурати гарм омадани моҳҳои минбаъдаи зимистон, зиёд гардидани сатҳи об дар маҷрои дарёи Вахш ва захираи оби обанбори «Норак» имкони бекор кардани маҳдудият ба назар гирифта шудааст.

Ҳамватанони азиз!

Ширкати «Барқи Тоҷик» ҳеҷ гоҳ хоҳишманди маҳдуд кардани интиқоли барқ ва бе барқ гузоштани мардум нест. Вале имрӯз вазъият ҳаминро тақозо менамояд.

Бознашр аз khovar.tj

ВАКОЛАТДОР ОИД БА ҲУҚУҚИ ИНСОН ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

«Рушди давлати демократӣ, ҳуқуқбунёд ва дунявӣ ба сатҳи дониш ва маърифати ҳуқуқии аҳоли вобастагии зиёд дорад»

Эмомалӣ Раҳмон

Тоҷикӣ Русский

- Асосӣ
- Дар бораи мақомот
- Шӯрои қоршиносон
- Намояндагиро ва Қабулгоҳҳои ҷамъиятӣ
- Маърузаҳо ва интишорот
- Санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ
- Санадҳои байналмилалӣ оид ба ҳуқуқи инсон
- Таълим дар соҳаи ҳуқуқи инсон
- Стратегия
- Муқовимат ба коррупсия
- Шахсони имконияташон маҳдуд
- Ҳуқуқи кӯдак
- Муроҷиат ба Ваколатдор
- Ҳамкориро
- Маркази матбуот
- Нишониҳои муфид
- Тамос

Хуш омадед ба сомонаи расмӣ Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон!

Мо хеле шодем, ки Шумо таваҷҷуҳи худро нисбати сомонаи Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон зоҳир намудед.

Ҷумҳурии Тоҷикистон аз давраи соҳибистиклол гаштани худ ҳуқуқу озодиҳои инсон, аришҳо, принципу меъёрҳои умумиэтирофшудаи байналмилалиро пос медорад.

Бо қабули Конститутсияи Тоҷикистони соҳибистиклол ҳуқуқу озодиҳои инсон ба сифати ариши оӣ эътироф шуда, онҳо муайянқунандаи мақсад, мазмун ва татбиқи қонунҳо, фаъолияти ҳокимияти қонунгузор ва иҷроия гардида, ба воситаи ҳокимияти судӣ таъмин мешаванд. Дар сатҳи Конститутсияи тамоми ҳуқуқу озодиҳои асосӣ танзими ҷамаҷониба пайдо кардаанд.

Дар ин давра ақсарияти қулли санадҳои байналмилалӣ соҳаи ҳуқуқи инсон ба тасвиб расида, барои амалишавии онҳо чораҳои дахлдор андешида шудаанд.

Бо ташаббуси Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ — Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таъсис ёфтани мақомоти махсус дар соҳаи ҳуқуқи инсон ҳамчун механизми иловагии ҳифз ва пешрафти ҳуқуқи инсон гувоҳи он мебошад, ки Тоҷикистони соҳибистиклол баҳри эътиром, риоя, таъмин ва ҳифзи ҳуқуқи инсон аз тамоми имконияту воситаҳои истифода мекунад.

Фаъолияти мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон ба он равона карда шудааст, ки ҷавобгӯи эъмони давлати демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ ва иҷтимоӣ буда, барои ҳифзу пешрафти ҳуқуқи инсон механизми самарабахш бошад, инчунин фаъолияти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар таҳлили қонунгузорӣ ва амалияи татбиқи ҳуқуқ, гузаронидани санҷишу тафтишҳо ва мониторинги ҳуқуқу озодиҳои инсон ва қорҳои таҳлили иттилоотӣ оид ба ҳуқуқи инсон равона карда шудааст.

Дар сомонаи мазкур Шумо метавонед ҷамағуна маълумотро дар бораи мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дастрас намоед.

ХАБАРҲО

- Танзими муносибатҳои ҷамъиятӣ дар самти пешгирии зӯрварӣ дар оила 10.05.2019
- Табриқоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон ба муносибати Рӯзи Ғалаба 08.05.2019
- Бозиди Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак аз Муассисаи ислоҳии ЯС 3/8 СРИЧЧ ВА ҚТ 08.05.2019
- Ташрифи Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон ба муассисаҳои ислоҳӣ 03.05.2019
- Аёдат ва суҳбати Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак бо нобилиғони ба ватан баргардонидашуда 02.05.2019

МАЙ 2019						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26

Берои шаҳони сустбин

Тоҷикӣ Русский English

ВАКОЛАТДОР ОИД БА ҲУҚУҚИ КӢДАК ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Асосӣ Дар бораи Ваколатдор Хабарҳо Интишорот Муассисаҳои кӯдакон Саволу ҷавоб Қумак ба кӯдакон Китобхона Тамос

Муроҷиат ба Ваколатдор

Тартиби муроҷиат ба Ваколатдор

БА САВОЛҲОИ ШУМО ВАКОЛАТДОР ҶАВОБ МЕДИҲАД

Санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ

Санадҳои меъёрии ҳуқуқии ҚТ

Санадҳои дохилидорави

Санадҳои байналмилалӣ оид ба ҳуқуқи кӯдак

БОЗДИДИ ВАКОЛАТДОР ОИД БА ҲУҚУҚИ КӢДАК АЗ МУАССИСАИ ИСЛОҲИИ ЯС 3/8 СРИЧЧ ВА ҚТ

Дар асоси ҳамкорирои судманд бо Сарраёсати иҷроияи ҷазои ҷиноятии Вазорати адлия рӯзи 7 майи соли 2019 Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак – Ҳабибуллозода Р.Ҳ. бо мақсади шиносӣ аз вазъи ҳуқуқи кӯдакон, ки дар якҷоягӣ бо модарони маҳкумшуда дар Муассисаи ислоҳии ЯС 3/8 СРИЧЧ ВА ҚТ нигоҳдорӣ мешаванд, бозид ба амал овард.

Муфассалтар...

ХОВАР: ХОДИМОНИ ҲУҚУҚ, ИЛМ ВА ДИН: «БА КӢДАКОНИ АЗ ИРОҚ БА ТОҶИКИСТОН ОВАРДАШУДА ЗИНДАГИИ АРЗАНДА ТАЪМИН КАРДА МЕШАВАД»

ДУШАНБЕ, 03.05.2019. /АМИТ «Ховар»/. Дар асоси дастури супоришҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз мамлақати қанғзадаи Ироқ ба Ватан баргардонидани 84 нафар шаҳрвандони нобилиғи тоҷик, ки ҷанде пеш сурат гирифт, миёни қишрҳои гуногуни ҷомеа

ҷамовозӣ ва дастгирӣ ёфт.

Муфассалтар...

Бо мақсади таъмини ҳифзи ҳуқуқи кӯдак дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамоем, ки институти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак таъсис дода шавад. Э.Раҳмон

Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои то соли 2030

Барномаи миёнамуҳлати рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи солҳои 2016-2020

НАЗАРПҶҢСӢ

Сабабҳои бари ҷақт ба кӯдакон нағимфтаи ми ҷағоватиномаи